

ANTEMUS

magazin

ingyenes időszaki kiadvány/2019-2020-as évad/2. szám

TISZTELT KÖZÖNSÉG, KEDVES BARÁTAINK!

Különös időket élünk! Mondhatnám, hogy ezekben a nehéz napokban unatkozom, hogy bezárva itthon kell lenni, de ez nem a teljes igazság. Hisz annak ellenére, hogy a világ látszólag leállt, a dolgoknak mégis csak menniük kell tovább, gondolni kell a jövőre, el kell varrni azokat a szálakat, amelyek megszakadtak és gondolkodni róla, hogy lesz majd, ha újra rendes kerékvágásba kerül a világ dolga. Nagyon hiányzik természetesen az az utánozhatatlan légkör, amit a Nyíregyházi Cantemus Kórus több száz énekeese jelent, és hiányzik a Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola mindennapi énekórája, ahol a sikert kovácsoljuk. A kialakult helyzet, ahogy mások számára, nekünk is számos problémát okozott. Sok-sok szép koncertélménytől, külföldi hangversenytől, a sikereinket és lehetőségeinket tovább erősítő fellépéstől fosztott meg mindnyájunkat, mint ahogy az is hivatalos döntés immár, hogy az idén nyárra tervezett XIII. Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivált és Karvezetői Mesterkurzust sem tudjuk megrendezni ebben az évben. Abban azonban bízunk, hogy más is éhezik már a kultúrára és alig várja, hogy a Cantemus Kórus újra lendületbe kerüljön és bepótolja mindazt, amit most a tavasz során elveszítettnek gondoltunk. Fontos, hogy ebben a helyzetben sem veszíthetjük el egymással a lelki kapcsolatot. Ezért is hallgassák, iratkozzanak fel rá és osszák meg másokkal is a Cantemus YouTube csatornáját, ahol minden napra található egy-egy csodálatos darabot a Cantemus elmúlt 45 évének archív felvételeiből. Erőt és reményt adhatnak Önöknek és nekünk egyaránt!

SZABÓ DÉNES

IMPRESSZUM

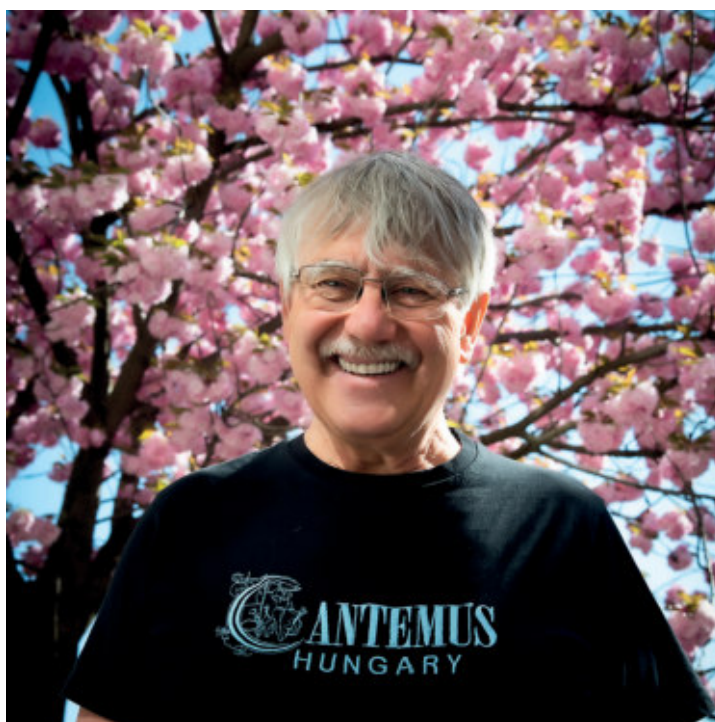
FELELŐS KIADÓ
SZABÓ DÉNES

SZERKESZTŐK

KISS BOGLÁRKA
NAGY GÉZA ZOLTÁN
NAGYMARCI ZSÓFIA
SZABÓ SOMA
SZILÁGYI SZILÁRD
TOLDI ORSÓLYA

CÍMLAPFOTÓ
RACSKÓ TIBOR

NYOMDA
GRAFIT NYOMDA „R” KFT.
MEGJELENIK 3000 PÉLDÁNYBAN

03 KÖSZÖNTŐ

06 HÍRMORZSÁK

MOZAIKOK

tőlünk indultak, hozzánk kapcsolódnak

12 KISGÁTI ISTVÁNNÉ

13 SZILÁGYINÉ BOTOS MÁRIA

INTERJÚK

18 CSER KRISZTIÁN
09 KOVÁCS JÁNOS

16 FELKELT A NAPUNK

online rekordkísérlet

26 NÉZŐPONT

külső szemmel, külső füllel

RÉVÉSZ BÁLINT

22 AJÁNLÓ

kedvcsináló hangversenyeinkhez

beszélgetés Gyöngyösi Leventével a Szabó Soma és a Cantemus vegyeskar megrendelésére komponált 40 szólamú művéről

VITAMIN A LÉLEKNEK

A járvány okozta gondok leküzdésére a kórusok, zenekarok, művészeti együttesek is próbáltak reagálni szerte a világon. Elsősorban – mint kézenfekvő megoldás – az internetes megjelenések száma nőtt ugrásszerűen. Online konferenciákat, мастерkurzusokat tartottak, oktatóvideókat, koncertfelvételek kerültek elő az archívumok mélyéről, hogy ellensúlyozni tudják a hangversenyek elmaradását. Nem teljesen új elemként, - ezeknek voltak előzményei – megsokszorozódtak azok a felvételek, amiket „home office-ből” készítettek az énekesek, hogy aztán egy virtuális kórusban egyesülve zengjék a dalt a vírus miatt szintén bezártságra ítélt közönségnek. Ez az időszak feltehetően „a pandémiás videók aranykora” névvel vonul majd be a zenetörténetbe. Természetesen a Nyíregyházi Cantemus Kórus sem maradt ki a sorból, elsősorban a Facebook és a YouTube oldalain mutatott fokozatos aktivitást. A „Cantemus Vitamin a léleknek” videósorozat elindításával rendszeresen közzeltünk főként régebbi felvételeinkből egész pontosan 74 kórusművet a március 23-tól június 4-ig terjedő időszakban. Nagy örömünkre a látogatók, feliratkozók is jöttek, s nem csak hazánkban, hanem a tengerentúli területekről, Japánból és Kínából is szereztünk rajongókat. Ha már így alakult, természetesen aktívak szeretnénk maradni ezeken a felületeken és továbbra is biztatjuk Önöket, hogy osszák meg barátaik, ismerőseik közt a Cantemus által közzelt tartalmakat.

FOTÓK NAGYMARCZI ZSÓFIA

FOTÓ SZABÓ DÉNESNÉ

NYÁRESTI KONCERTEK

A CANTEMUS KÓRUSSAL

A Cantemus Magazin online előzetesében már utaltunk rá, hogy bár az idei Cantemus Fesztivál elmarad, terveink szerint a nyíregyházi közönség nem fog koncertek nélkül maradni az augusztus 15-től 21-ig tartó időszakban. Most, hogy bizonyos korlátozások feloldásával lehetővé tették az 500 főnél nem nagyobb szabadtéri rendezvények megtartását, úgy gondoltuk, hogy a Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola belső udvarán, figyelve a biztonságra és a helyszín adta keretekre, korlátozott belépési lehetőséggel (a hangversenyre látogatók száma a 100 főt nem haladhatja meg) „Nyáresti koncertekre” invitáljuk Önöket. A Nyíregyházi Cantemus Kórus együttese (Cantemus Gyermekkar, Pro Musica Leánykar, Cantemus Vegyeskar) rövid, könnyed, szórakoztató koncertjein lehetőség nyílik arra is, hogy csatlakozzanak a szerveződobben lévő „Cantemus támogatói kör” kínálta extra lehetőségekhez, kedvezményekhez. A támogatói kör kölcsönös előnyökkel jár a

támogatókra és a kórusra nézve egyaránt. Három kategóriájában mindenki kiválaszthatja a neki leginkább megfelelő támogatási formát. Pontokat gyűjthet a megszerzett támogatói kártyájára, melyeket aztán később érvényesíthet, és kedvezményes jegyekhez juthat. A támogatói kártya megszerzése és a pontgyűjtés mellett lehetősége van egyszeri, kisebb összegű támogatásra is, melyekkel további kedvezményekhez, ajándékokhoz juthat. Az egyszeri támogatás összegétől függően, arany, gyémánt vagy platina kártyát kap és élvezheti az ezekkel járó előnyöket. Végül pedig a Cantemus Kórus mecénásává is válhat évi minimum 500.000 Ft támogatói összeg befizetésével, ahol már nem szükséges pontot gyűjtenie, és minden kedvezményre jogosult.

Koncertek időpontjai: 2020. augusztus 15. szombat 20:00
2020. augusztus 17. hétfő 20:00
2020. augusztus 19. szerda 20:00

CANTEMUS KARÁCSONY

2020-BAN ISMÉT A KODÁLY TEREMBEN

FOTÓ SZABÓ DÉNESNÉ

„Úgy gondoltam nem sürgős a dolog, mert „hol van még karácsony...” – már halom is a megjegyzéseket, bár éppen most szembesültem vele, hogy naptár szerint 2020. december 25-ig már csak 182 nap van hátra, ami pont eggyel kevesebb, mint a tavaly december 26. óta eltelt napok száma. Hogy időnként hová tűnik az idő? – ezen gondolkozni körülbelül annyira értelmes, mint azon, hogy „miért jön a hétfő után a kedd, és miért nem péntek vagy vasárnap?...” Röviden, ez az egész körítés csak azért volt, hogy észben tartsák, és ne hogy lemaradjanak. Mert lesz Cantemus Karácsony, és – most fogózkodjanak meg – nem a Continental Arénában, hanem visszatérünk a régi, megszokott, bensőséges helyszínre, a Kodály Zoltán Általános Iskola hangversenytermébe. Ahol természetesen nem csak egy, hanem több hangversenyt is adunk majd. Jegyek elővételben már november 1-től kaphatók jegyirodánkban és a www.eventim.hu oldalon is.

SZILÁGYI SZILÁRD

interjú KOVÁCS JÁNOS

BARTÓK-PÁSZTORY-DÍJAS, AZ OPERAHÁZ MESTERMŰVÉSZE

FORRÁS PORT.HU

Beethoven Missa Solemnis-ét 2020 márciusában hallhatta volna a közönség Budapesten, Nyíregyházán és Nagyváradon, ha a koronavírus járvány ketté nem vágja az utolsó zenekaros próbát. A gigantikus művel való hónapokig tartó munka hirtelen szakadt meg a veszélyhelyzet miatt. Sokáig emlékezetes marad a kb. 170 ember – MÁV Szimfonikus Zenekar, a Debreceni Kodály Kórus és a Nyíregyházi Cantemus Kórus, valamint az énekes szólisták – döbbenete, mikor az első tétel átjátszása után Kovács János karmester úr leintette a próbát. Az előadás akkor elmaradt, de úgy tűnik a következő évadban azért mégis meg fog valósulni ez a nem mindennapi elképzelés. A zenetörténet egyik legnagyobb szabású mise kompozíciójáról Kovács János karnagy úrral beszélgettünk az átütemezett bemutató kapcsán.

- Hidegvizes zuhanyként ért bennünket márciusban a Missa Solemnis bemutatójának ellehetetlenülése. Telve energiával, rengeteg munkával a hátunk mögött, úgy éreztük hirtelen minden odavan.

- Az a gondolatom támadt, hogy miközben persze az ember belebebed, hogy egy ilyen gyönyörűséges mű így összejön, és közben a koncert elmarad, másfelől megnyugtató a tudat, hogy megtettük az első lépéseket és van egy év érlelési időnk. Az az érzésem, hogy egy jóval magasabb szintről fogunk tudni indulni.

- Szeretném, ha a közönség megértené ennek a műnek a nagyságrendjét, a dimenzióit és eszembe jutott, hogy annak idején nagyon furcsa jelzőkkel illetted a darabot: a zenetörténet bálnája, dinoszaurusza vagy ilyesmi...

- Nem – nem! Szörnyetegnek! Szent szörnyetegnek neveztem!

- Mit jelent ez?

- Azzal kezdeném, hogy ha egy ilyen elképesztő zseni, mint amilyen Beethoven volt azt mondja, hogy élete fő művének tartja, akkor azt nagyon komolyan kell venni. Még ha mi nem is érjük fel ésszel a nagyságát, de ha az az ember, aki megszülte, ezt gondolja, ha valakinek – aki a legfelsőbb szférákkal való kapcsolata révén idáig jutott, ahol ez a gigászi mű van – ez a véleménye, akkor azt nagyon komolyan kell venni. Az ember akkor talán már másképp is fog hozzá a tanuláshoz. Ha behelezzük a teljes Beethoven életműbe, rájövünk, hogy más műfajokban is megvannak Beethovennek ezek a „szörnyeteg” darabjai. A zongoristáknak ott a Hammerklavier szonáta vagy a kései zongoraszonáták bármelyike, a vonósnegyeseknek a Nagy Fuga, az előadó együtteseknek a IX. szimfónia. Ezek mind olyan szférában vannak, ahová az ember vagy egyáltalán nem jut be, vagy csak nagyon nehezen. Pusztán azért, mert olyan fokú nehézséget rejt magában a mű előadása, ami megnehezíti a minden áttétel nélküli természetes és közvetlen kapcsolatot a zenei anyaggal.

- Ez a nehézség technikai vagy inkább lelki jellegű?

- Az ismerkedés folyamán először technikai. És a technikai nehézségekből adódóan később zenei és lelki nehézség. Nagyon nehéz az előadást olyan színvonalra hozni, hogy ne a problémák leküzdése érződjön a darabon. El kell jutni az előadó testületeknek arra a szintre, hogy az irgalmatlanul nagyléptékű formákból a közönség ne azt érezze, hogy jaj istenem, még mindig tart, még mindig tart. Ezen színvonalon már a közönség is beavatottává válik. Nem mintha a közönségnek képzettnek kellene lennie, de az ilyen súlyos veretű darabok megértése iszonyú nehéz. Eszembe jut Hans von Bülow, a kiváló zongoraművész, zenészerző, karmester, – Liszt tanítványa és egy ideig ugyebár

a veje is – aki a Hammerklavier szonátát meggyőződéssel kétszer adta elő egy este, hogy a közönség jobban megértse. Mi ezt nem tudjuk megtenni a Missa Solemnis-szel, mert iszonytatóan hosszú és fárasztó és nincs az az előadó apparátus, aki kibírná. A második előadásra le kellene cserélni a kórust, a zenekart, meg a közönséget is. (nevet) Mindenesetre a viccet félretéve, sajnálom, hogy a közönség nem jut hozzá gyakrabban a Missa Solemnis-hez, és hogy nem terjed szélesebb körökben. Mivel Beethoven állandóan a szöveggel foglalkozott, nagyon alaposan lefordította vagy lefordíttatta magának, hogy tudja a szöveg nem annyira evidens fordulatait is. Próbálta mindig a tartalom lényegét megragadni, és hangokba önteni, de nem „kezem-fejem” alapon, nem programzeneileg, hanem valami elmondhatatlan ráérzéssel. Ez az előadóknak könnyebbség, mert belekapaszkodhatnak a szövegbe és a nagyon erősen a szöveg alapján megformált zenei részletekbe.

- Én bevallom hősiesen, hogy amikor először hallottam ezt a darabot, akkor ez nekem magasnak bizonyult. Vagyis én akkor ezt nem tudtam értékelni. Neked van valamilyen első tapasztalatod a Missa Solemnis-szel kapcsolatban?

- A helyzet az, hogy én közönségként még nem hallottam a Missa Solemnis-t. Életemben először két vagy három évvel ezelőtt a Magyar Rádió zenei együtteseivel volt az első próbálkozásom. Illetve az első élményem elég furcsa, mert vagy 30 évvel ezelőtt Tokody Ilona kiváló művésznő kért meg, hogy vegyük át zongorával a szoprán szólamot, mikor erre a műre készült. Akkor bizony izzadtam tőle, mert nagyon szokatlanok a zenei fordulatok és nem volt könnyű a zongorakivonat sem. Tehát mikor a Rádiózenekarral csináltuk, nagyon beleástam magam, hogy felkészült legyek. De visszatérve a te első reakciódra, nagyon erős a gyanúm, hogy nem igazán avatott tolmácsolásban hallhattad. A darab kihívása pontosan ez, hogyha az előadók nem közelítik meg elég erősen a szerző szándékát, akkor azt a mű nagyon megcsínyli.

- Tudunk - e valami fogódzót adni a közönségnek, hogy hogyan is lenne érdemes hallgatni ezt a darabot?

- Először is, tessék észbe venni, hogy a szerzője élete főművének tartja. Tehát az alkotás során a Mindenható felé fordulás legemelkedettebb állapotában volt. És minden tudásával, iszonyatos erőfeszítésekkel, nyögve és verejtékezve ennek akart megfelelni. És ne felejtjük el, hogy egy korszakos zseniről van szó. Ez az egyik. A másik pedig az, hogy valóban fel kell egy kicsit készülni, de nem azt mondom, hogy hallgassák meg a YouTube-on, – mert akkor azt is meg kellene határoznom, hogy melyik felvételt – hanem azt, hogy a mise szövegét, a latin szöveget kell megismerni nagyon alaposan. Persze, ez alapvetően itt van velünk, de értenünk kell azt is, hogy Beethoven mindent felsőfokon akart kifejezni, s így minden

új értelmet nyer. Ha ő azt mondja, hogy „Gloria” (Dicsőség), akkor ott a világ kifordul a sarkaiból. Ha „Et incarnatus est” (és fogantatott), akkor ott megáll az élet és az ember elfelejt levegőt venni. Tehát el kellene érni, hogy a közönség időben megkapja a mise szövegét és úgy hallgassa, hogy ez a szerző az élete fő művében mit gondolt erről. Mást nem javasolnék. Ezzel kapcsolatban eszembe jut Schönberg gondolata a dodekafóniáról, aki azt mondta, hogy a közönségnek, de még az előadónak sem feladata, hogy az ő zeneszerzői technikáját nyomon kövesse, és a tizenkétfokúságot tetten érje. Mert ő zenét ír. Ez egy technika, ami nem tartozik senkire és a közönségnek nincs más dolga, mint befogadni. Gyakran találkozom olyan téves felvetéssel, hogy „jaj istenem, ehhez érteni kell”. Nem kell. Nem kell hozzá tárgyi tudás. Nem kell összhangzattant tanulni, formatant vagy fűga művészetét. Be kell ülni és felkészült lélekkel be kell fogadni.

- Még egy szubjektív kérdést hadd tegyek fel végezetül. Mit jelent számodra Beethoven, játszik-e valamilyen különleges szerepet, illetve véleményed szerint a zenetörténetben milyen jelentőséggel bír?

- Most hatvankilencedik évemben vagyok. Nem érzem magam öregnek, és pont a zene által, illetve az ilyen zenék által nagyon is fiatalnak érzem magam, de még egy élet kellene ahhoz, hogy ezeket igazán megközelítsem. Mindenesetre egy tapasztalatot szereztem már. Nincsen rangsorolás a zeneszerzők között. Számomra, aki egy mezei, földi léptékű halandó vagyok, a zeneszerzőknek ez a pantheonja Bachtól Bartókiig teljesen egyenrangú. Még azt is elvetem magamtól, amit az utóbbi időben szoktam volt mondani, hogy bár mindig azt a szerzőt és azt a művet tartom a legnagyyszerűbbnek, amivel éppen foglalkozom, de azért a szívem csücske Schubert. Még ezt is visszavonom. Mert igaz, hogy Schubert elmondhatatlan hatással van rám, de ha a következő pillanatban egy zseniális Beethoven művel foglalkozom, akkor az van rám hatással. Muszorgszkij, Rachmaninov vagy Bartók Béla, vagy mindenkinek a csúcsa, Bach. Szóval nem lehet ebbe a játékba belemenni. Én azt gondolom, hogy Beethoven egy olyan szférában van együtt az összes többi felfoghatatlan zsenivel, akik egyszerűen úgy születtek a földre, hogy médiumok a szellemvilág és közöttünk. Olyat közvetítenek, amitől át tudunk lényegülni és jobba tudunk válni. Nem lehet rangsorolni, ezek mind fölötte vannak már egy ilyen fajta megközelítésnek.

SZABÓ SOMA

KISGÁTI ISTVÁNNÉ

JULIKA NÉNI

- Ép testben ép lélek – tartja a mondás. A lélek nemesítése mellett a test erősítése is nagyon fontos szerepet kap a Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskolában. A felkészülések és a megmérettetések sok időt vesznek el a diákok életéből, sok lemondással járnak, mégis mindkét területen országosan is elismert sikereket érnek el az intézményben tanuló gyermekek. Ráadásul még jól is tanulnak. Hogy mi a titok? Erre is választ kapunk „Julika nénitől”.

- Az egyik fő titkot abban látom, hogy iskolánkban az éneket és a testnevelést tanító tanárok nagyon tisztelik és elismerik a másik munkáját, és amennyire csak tudják, támogatják is azt. Sok mindenben egyformán gondolkozunk, egyformán cselekszünk, így a közös sikereket is könnyebb elérnünk. Látjuk, hogy a gyerekek teherbíró képessége milyen nagy, és ha ezt megfelelő tartalommal, céllal és motivációval töltjük meg, abból sok területen születhet ki magaslati eredmény. Közben a diákok is megtanulják, ha jól osztják be a szabadidejüket, akkor egyik területről sem kell lemondaniuk. Sőt, ezen felül ezek a tanulók még a hangszeres tudásuk fejlesztésére is elég időt tudnak fordítani.

- Miben segíti, erősíti a sport az énekkari munkát, illetve hogyan igaz ez fordítva is?

- Ezt a magas színvonalú, leterheltséggel járó énekkari munkát csak jó fizikumú gyerek képes végezni. Ezen dolgozunk minden testnevelés órán, sportköri foglalkozáson, edzésen. Az énekkari munkát segítve indítottuk el sok-sok évvel ezelőtt az úszást, mint testedzési lehetőséget, amit városunkban is egyedülállóan oldunk meg úgy, hogy közben nem rendelkezünk saját uszodával. Ugyanakkor érezzük az ének és az énekkari munka jótékony hatását a testnevelés tanításunkban, sportolóink felkészítésében is. Sokkal könnyebb olyan gyermekkel dolgozni, akinek jó a ritmusérzéke, egyszerre több dologra is tud figyelni, képes a társaival együtt dolgozni.

- Évtizedek óta sikert sikerre halmoznak a Kodályos diákok a sport területén is. Melyek voltak eddig a legkiemelkedőbb sporteredmények?

- Összesen 151 országos diákolimpiai érmet szereztek a Kodályos diákok az elmúlt 20 évben. Az intézményünk 15 éven keresztül volt a duatlon és a triatlon sport iskolai fellegvára. Ebben a sportágban 125 országos diákolimpiai érmet szereztünk, és több száz gyereket juttattunk el a dobogó valamelyik fokára. Ezen kívül az iskolánk 4x50 méteres leány gyorsúszó váltói hatszor állhattak az országos döntő dobogójának legmagasabb fokára. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy nagyon készültünk a hetedik megszerzésére is, amiért – a koronavírus kitörése miatt – sajnos már nem tudtunk megküzdeni. Külön szeretném kiemelni Szabó Hunor egyéni atlétikai diákolimpiai bajnoki címeit, 600 m síkfutásban a mai napig ő a csúcstartó. Kétszer képviselte hazánkat az ifjúsági válogatott viadalain.

- Milyen a kapcsolata Julika néninek a zenéhez? Mikor hallhatjuk esetleg énekelni valamelyik kórusban?

- Azt, hogy testnevelőként negyven évvel ezelőtt ebbe az iskolába kerültem, az életem egyik ajándékaként élem meg. Rengeteget tanultam az itt tanító énektanároktól. Munkatílusuk, munkatempójuk, elhivatottságuk, gyermekszeretetük példaértékű számomra. Szívesen segítem a munkájukat és szívesen kísérem el őket a fellépésekre, utazásokra. Ilyenkor nem fáradtan, hanem lelkileg feltöltődve érek haza. Ha már én nem kaphattam meg ezt a képzést, akkor a lányaim, és most már az unokáim is éljék át ezt a csodát. Általános iskolás koromban tagja voltam egy vidéki iskola kórusának, s talán ha most lennék óvodás korú, a hangom miatt fel is vehetnének a Kodályba, de miután még Szabó Dénes nem szervezte meg az én kórusomat, ezért csak csendes élvezője maradtok a zenének.

FOTÓ FÖLDESI ILDIKÓ

SZILÁGYINÉ BOTOS MÁRIA

RIA NÉNI

Az óvodás évek után beleszökkenni az iskolás életbe igazán jelentős változás egy hat-hét éves gyermek életében. Nagyon fontos, hogy kivel, kikkel találkoznak nap mint nap életük második otthonában, az iskolában. A Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola elsősei „Ria néni” segítségével ismerkedhetnek meg először a közös énekléssel, a zenei feladatokkal és a Kodály-módszerrel is.

- Azt gondolom, hogy a mi iskolánkba izgatott kíváncsisággal és nagy várakozással érkeznek a gyermekek. Nem tudják igazán, hogy mi vár rájuk. Annyit tudnak, hogy szeretnek énekelni és ezt heti négy alkalommal megtehetik. Bár előzetes óvodai látogatások és képességvizsgálat után kerülnek a „kezeim közé”, meglehetősen sokszínűek az éneklést illetően. Egyesek ösztönösen érzik a zenét, mások zeneóvodai képzést kapnak, viszont vannak, akiknek a verselő, nem éneklő óvónéni a példa. Az első két hónapban ezeket a különbözőségeket egyengetem, simítom, természetesen életkori sajátosságaiknak megfelelően sok-sok játékkal, szemléltetéssel, mesével. Novemberre megszokják a rendszert, a módszereimet, habitusomat és a kodályi elvek alapjait, – amiről persze nem tudják, hogy az – és részükké válik. A beszoktatási idő elteltével már nem csak én formálok a gyerekeket, hanem ők is egymást. Az igazi kaland ekkor kezdődik, mert ettől kezdve már félészavakból és pillantásokból is értjük egymást.

- Milyen élményeket adnak a közös fellépések, a közös zenei sikerek az első, másodikos gyermekeknek? Hogyan reagálnak?

- Az a tapasztalatom, hogy ez a korosztály nagyon szeret szerepelni. Szeretik megmutatni magukat, ami az első időkben csupán az órai felelésre korlátozódik. Ezek a gyerekek versengenek, hogy bemutathassák tudásukat. A gondot ilyenkor az okozza,

hogy minden órán mindenkit minden feladatból képtelenség meghallgatni. Viccesen szoktam megjegyezni, hogy akkor éjfélre itt lehetnénk. (Éppen most érettségizik az az osztály, akik követségbe mentek az igazgatónőhöz, miszerint több énekórát szeretnének. Én nem tudom mennyire bíztak a sikerben, de egy délelőttre teljesült a kívánságuk.) A rendhagyó bemutató órák hazai és külföldi szakemberek elismerését hozzák a számukra, a tagozatos hangversenyek alkalmával pedig a viharos taps mámorát is megélhetik. Másodikos és harmadikos osztályokkal ezen alkalmakon kívül karitatív felkéréseknek is eleget teszünk, ami egy egészen másfajta siker. Az önzetlen adás, a jótett, az elesettek iránti érzékenyítés nagyban formálhatja a jellemüket. Ezt missziómnak tekintem, s örömmel tapasztalom, hogy a szülők is hálásak az efféle törekvéseimért.

Megemlíteném még a kóruséneklés nyújtotta sikereket, melyek mindenképpen apróbbak, mint nagynevű kollégáim kórusaié (Szöke Rita, Szabó Dénes, Szabó Soma). A karéneklésbe való

FOTÓ JANICS ATTILA

FOTÓ RACSKÓ TIBOR

bevezetés nem könnyű feladat, hiszen több csatornán is azt hallják, hogy itt járt, ott nyert a Cantemus, és ezért rögtön azt gondolják, hogy ők is azonnal világszínvonalon fognak énekelni. Aztán lassan belátják, hogy varázsütésre nem lesz kiváló a hangzás, azért verejtékes próbákat kell végigénekelni. Ám amikor egy egész Kodály Terem tapsol nekik, vagy amikor eljutunk a testvérkórushoz, az egész átértékelődik bennük. Egy ideig ezekből töltekeznek, ilyenkor érzem, hogy szeretnek együtt énekelni. S most ez a vírusos időszakban be is bizonyosodott, amikor az egyik kis énekkarosom, – igazán szerencsés lévén – édesanyjával énekelt kétszólamú mű videóját küldte el, amely „hiányzik az énekkar!” felkiáltással ért véget.

- Ebben a kialakult koronavírus járványban úgy gondolom, hogy nem egyszerű az online tanítás, főleg egy olyan területen, ahol fontos az együtt éneklés, az együtt gondolkodás. Hogyan birkózol meg a távoktatással, és hogy kezelik ezt a gyermekek?

- Valóban nem egyszerű. Az már az elején egyértelmű volt számomra, hogy a távoktatást nem a kicsiknek és az őket tanítóknak találták ki. Legalábbis, ami az ének-zene tantárgyat illeti. Ennél

a korosztálynál nagyon fontos, hogy hallják a hangomat és lássanak. Lássák a kezemet a dallamjárás mutatás, a kézjelezés, de akár a furulyázás tanulása során is. Ők utánzással tanulnak. Ezért az oktatásnak nem „távolságinak”, sokkal inkább „közelinek” kell lennie. Úgy döntöttem, hogy a távoktatást – „Ria nénissen” értelmezve – a lehető legközelebb viszem a gyerekekhez, és beköltözöm a családokhoz. Komplet órákat rögzítetek, mutatva és magyarázva minden mozzanatot. Szinte látom és hallom őket, így nem ritka, hogy meg is szólítok egyeseket a kamerán keresztül (Gyerek: „Honnan tetszett tudni, hogy nem néztem a könyvet?” – nevet.). Ezeken az órákon fontos szerepet kap a gyakorlás, ezzel is segítve a szülőket, hogy legalább énekből ne ők legyenek a gyermekeik tanárai. Az órák változatosságát az iskolában használt szemléltető eszközök hazaköltöztetésével biztosítom. S hogy a tanulási kedvet megőrizzem, esetleg fokozzam, alkalmanként „Ria néni különkiadása” címen vicces, humoros mellékleleteket küldök.

A gyerekek és a szülők visszajelzései pozitívak és elismerők (Szülő: „a videód alatt ott tudom hagyni a gyereket önállóan és így mást is tudok csinálni”). Ez az én távoktatásom, amiben aktívan közreműködik a férjem, Szilárd is.

NAGY GÉZA ZOLTÁN

CANTEMUS BÉRLET 2020/2021

KODÁLY ZOLTÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA KODÁLY TERME

VENDÉGÜNK A TALAMBA – Ez ütős lesz!

2020. november 7. 18:00

Talamba Ütőegyüttes
Nyíregyházi Cantemus Kórus

BEETHOVEN: MISSA SOLEMNIS – A szent szörnyeteg!

2021. január 23. 18:00

MÁV Szimfonikus Zenekar
Kodály Kórus (Debrecen)
Cantemus Vegyeskar
Vezényel: Kovács János
Szólisták: Kolonits Klára
Wiedemann Bernadett
Fekete Attila
Cser Krisztián

J.S.BACH: JÁNOS-PASSIÓ – Mindenek felett

2021. március 27. 18:00

Anima Musicae Kamarazenekar
Cantemus Vegyeskar
vezényel: Szabó Soma

MAI MAGYAR SZERZŐK ESTJE – Új utak keresői

2021. május 15. 18:00

Nyíregyházi Cantemus Kórus
vezényel: Szabó Dénes, Szabó Soma

Árak:

Normál bérlet: 10.000 Ft
Nyugdíjas/diák bérlet: 8.000 Ft
Jegyek: 2.500 Ft/koncert

A meglévő bérletek megújítására **2020. augusztus 1-től** van lehetőség személyesen a Nyíregyházi Cantemus Kórus jegyirodájában.
(4400 Nyíregyháza, Vay Ádám körút 18.)

Új bérletek vásárlása **2020. szeptember 1-től 2020. szeptember 30-ig** lehetséges személyesen a Nyíregyházi Cantemus Kórus jegyirodájában (4400 Nyíregyháza, Vay Ádám körút 18.),
vagy online a www.cantemus.hu, illetve a www.eventim.hu oldalakon keresztül.

Az előző évadban a járvány miatt elmaradt két utolsó koncertünk árát beleszámítjuk meglévő bérlete megújításakor,
illetve ha erre nem tart igényt, felajánlását köszönettel elfogadjuk.

FELKELT A NAPUNK

Amikor végleg eldőlt, hogy az idén esedékes XIII. Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivált a világjárvány miatt nem tudjuk megrendezni, még nem sejtettük, hogy merre tovább. Törtük a fejünket, hogy lesz most? Aztán egyszer csak megfogant egy ötlet, egy felvetés, hogy mi lenne, ha mégsem adnánk fel az augusztus 15-től augusztus 21-ig tartó nagy nemzetközi együttlét, a közös éneklés örömet? Mi lenne, ha ebből az elkésztető helyzetből születhetne egy rekord, ami Nyíregyháza lakosainak örömet és sikert hoz? Mert, ahogy Kodály mondta: „...nem sokat ér, ha magunknak dalolunk, szebb, ha ketten összedalolnak. Aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind egyek lehetünk. Akkor mondjuk majd csak igazán: ÖRVENDJEN AZ EGÉSZ VILÁG!”

BÍZZ MAGADBAN! LÉGY FELSZABADULT! HA LÉLEKBŐL SZÓL A DAL-LAM, SZÁRNYALNI FOG, ÖRÖMET ÉS FELSZABADÍTÓ ÉRZÉST HOZ MINDENKI SZÁMÁRA!

Ehhez mindössze annyit kell tenned, hogy felkeresd a felkeltanapunk.hu oldalt, kövesd az ott leírtakat és készítsd el a saját felvételedet. Laptop, tablet, mobiltelefon? Mindegy! Otthon, családban, barátok közt? Bárhol! Fiatalok, középkorúak és idősebbek! Segítünk! Július közepétől megtalálász bennünket Nyíregyháza számos pontján és végül te is ott leszel a sok-sok virtuális énekes között, akik – legyenek bármerre a nagyvilágban – együtt éneklük az „István a király” rockopera, „Felkelt a napunk” dallamát! A beérkezett felvételekből egy rekordkísérleti mozaikvideó készül, amit nyilvánosan augusztus 20-án mutatunk be Nyíregyházán, a Kosuth téren, Nemzeti Ünnepeink alkalmából!

Ahogy a Nyíregyházi Cantemus Kórus együtteseinek énekkari himnusza mondja: „Hát menjünk együtt, együtt sikerülni fog!”

FOTÓK RACSKÓ TIBOR

SZILÁGYI SZILÁRD

ÉNEKELJ A CANTEMUS KÓRUSSAL CSATLAKOZZ AZ ONLINE REKORDHOZ!

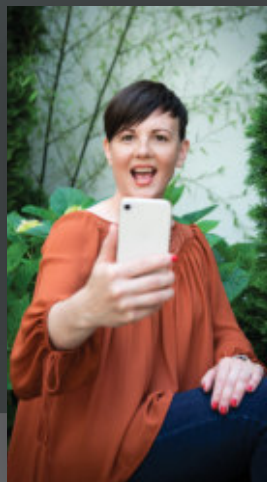
felkeltanapunk.hu

MI EZ?

Bár idén elmarad a Cantemus Fesztivál, a "Felkelt a napunk" himnikus dallama nem maradhat el!
Csatlakozz a Cantemus Kórus online rekordkísérletéhez, hogy 30 nap alatt minél többen énekeljük fel ezt a jól ismert dallamot! A feladat roppant egyszerű.

Felkelt a napunk
Szörényi - Bródy

VÁGJUNK BELE!

Keresd a felkeltanapunk.hu oldalt!

Július 22-től augusztus 20-ig egyetlen gombnyomással elkészítheted a magad felvételét.

REKORD PONTOK

Ha egyedül bizonytalannak érzed magad, segítünk! Városszerte megtalálsz bennünket a "Felkelt a napunk rekord pontokon"!

- 2020. július 25. Nyíregyházi Állatpark 12:00-14:00
- 2020. július 26. Nyíregyházi Tófürdő 16:00-18:00
- 2020. augusztus 1. Búza téri Piacsarnok 8:00-10:00
- 2020. augusztus 2. Sóstó Székelykapu 16:00-18:00
- 2020. augusztus 8. Kossuth tér 16:00-18:00
- 2020. augusztus 9. Parkfürdő 16:00-18:00
- 2020. augusztus 15. Kodály Zoltán Általános Iskola 18:00-20:00
- 2020. augusztus 16. KORZÓ Bevásárlóközpont 16:00-18:00

CSER KRISZTIÁN

- **1998-ban debütáltál Szegeden, Bach: János-passiójának főszerepében Jézust énekelted.**

- Igen, tulajdonképpen onnan számítom a szólísta létemet. Azóta is rengetegszer énekeltem ezt a szerepet és sok-sok szép emlék köt hozzá. Talán a legerősebb, amit az első után majd 20 évvel később, 2017-ben éppen veletek és a Dohnányi Zenekarral csináltunk meg a MŰPA-ban.

- **Zenész, illetve művész családba születtél Szegeden és szinte determinált volt, hogy ezen a pályán kötsz ki, mégis volt egy elég meghatározó kitérőd, hiszen 2002-ben fizikus diplomát szereztél a Szegedi Tudományegyetemen.**

- Az az igazság, hogy a családomban mindkét vonal erőteljesen jelen van és volt. Dédszüleim között voltak mérnök, illetve természettudománnyal foglalkozó emberek is, úgyhogy genetikailag valahogy bennem volt az a rész is. Bár zenei általános iskolába jártam, mégis a matematika és a fizika felé fordultam és az is volt a célom, hogy majd én ezzel fogok foglalkozni. A zene sokáig csak hobbi szinten volt jelen az életemben.

- **Aztán egyre erőteljesebben...**

- Hát igen! (nevet) Aztán ez lett belőle. Először elkezdtem magánúton éneket tanulni és persze énekeltem különböző kórusokban, együttesekben is. A Banchierivel is így találkoztam először, aztán végül Soma diplomakonzertjén is volt alkalmam veletek énekelni. Pont ebben az évben (1998) alakult a Viktória kamarakórus is, amit édesapám alapított, majd az öcsém vette át

az irányítást, de volt egy hattagú énekegyüttesünk is, amivel talán 2001-ben az arezzói kórusversenyen nyertünk is gregorián kategóriában. Gyakorlatilag kicsit kényszerből is indultunk ebben a kategóriában, mert kellett valami és hát a romantikus kategóriát csak nem akartuk választani. Ebben a formációban benne volt az öcsém (Ádám) és Megyesi Zoli barátom (szintén operaénekes lett, tenor), meg három lány. Nagyon sok vicces próbánk született ebből a gregorián éneklésből. Ha valaki elrontotta az egyszólamú éneket, akkor gondoltuk, hogy biztos így alakult ki a többszólamúság a zenében.

- **Megjegyzem, azért Arezzóban nyerni nem kis dolog.**

- Igen, az végül is nagyon jól összejött, de maga az együttes talán csak három-négy évig működött és persze énekelünk mindenfélet. Régizenét, meg könnyedebb darabokat is.

- **Visszakanyarodva a fizikusi pályára. Éppen most, ebben a művész létet is erőteljesen megtépázó időszakban nem gondoltál arra, hogy mégiscsak fel kéne venni újra ezt a fonalat? Hiszen még a doktorit is elkezdted annak idején.**

- Abszolút eszembe jutott, csak aztán rájöttem, hogy ahhoz azért elég rövid az idő (legalábbis remélem), hogy egy doktoriba újra belekezdjek. Nem beszélve arról, hogy biofizikából kezdtem el a doktorit és bár a fotoszintézis most is úgy működik, mint ahogy akkor gondolta a tudomány, az akkor írt cikkeimet, dolgozataimat azért sok szempontból újra kéne írni, hiszen nem elég frissek. Szóval nem egyszerű.

A beszélgetés elkészülte után pár nappal kaptuk a szomorú hírt, hogy 2020. május 6-án életének 73. évében elhunyt Cser Krisztián édesapja, Cser Miklós Gusztáv karmester, karnagy és zenei vezető. Cser Miklós a Magyar Állami Operaház, a Szegedi Nemzeti Színház karmestere, a Pécsi Nemzeti Színház operatagozatának igazgatója és karmestere, a Concerto Kamarazenekar művészeti vezetője, valamint számos más együttes alapítója, hazánk zenei életének meghatározó alakja volt. Végző búcsúztatására május 19-én került sor a Farkasréti Temető Makovecz ravatalozójában. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

- Akkor marad az operaénekesi pálya, amit sem te, sem a közönség nem bánt meg.

- Nagyon remélem. Szegeden egy gége-sz-ként dolgozó doktornál kezdtem az énekléssel komolyabban foglalkozni, aztán Andrejcsik István növendéke lettem, aki a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Főiskolai Karának tanára volt, de a Zeneakadémián is tanított sokáig. Tőle tanultam az alapokat, és főleg azt, hogy felső regiszterben például a váltóhangomat hogyan tudom jól használni. Mivel ő bariton volt, ezt nagyon jól meg tudta mutatni. Ráadásul nagy kálváriája az életének, hogy fiatalon nehéz szerepeket vállalt és emiatt egy időre elment a hangja. A régi olasz énektechnika megtanulása révén ezen a problémáján jelentősen tudott javítani és ezt a technikát nekem is igyekezett megtanítani. Ilyen szempontból abszolút meghatározó volt a pályám kezdetén. A Zeneakadémián aztán Marton Éva lett a tanárom, aki már amolyan mesterkurzus szinten foglalkozott velünk. Ő akkoriban kezdett el tanítani és nagyon jó (máig beszélök vele egyébként) kapcsolat alakult ki köztünk. Persze felnéztem rá, mint világsztár énekesre, őszinte volt, nagyon jó meglátásai voltak, amikre később is jó volt emlékezni. Összességében nekem nagyon pozitív volt ez az időszak. Aztán már az Akadémia utolsó évében az Operaház ösztöndíjasa lettem és azóta is ez az „anyaszínházam”. Először persze kisebb szerepeket énekeltem, de aztán szépen sorban jöttek a jelentősebb megszólalások. Az énektanulást vagy a hangom „karbantartását” persze azóta sem hanyagolom el, mostanában egy Olaszországban élő amerikai mesternél szoktam eltölteni pár napot. Éppen most a nyáron mentem volna ki hozzá ismét, de hát most úgy látszik nem lesz ebből utazás. Ebben a karanténos időszakban leginkább azokat az óráit hallgatom, amit korábban felvettem nála. A vírus miatt májusban és az azt követő időszakban mintegy harminc fellépésem maradt el. Meglehetősen sok, van, akinek egész évadban nincs ennyi. Március 11-12. például egy darabig biztos emlékezetes marad, a Kovács János vezette MÁV Szimfonikusokkal, Kodály Kórusával és veletek, a Cantemus Vegyeskarral tervezett és aztán elmaradt Beethoven: Missa Solemnis MŰPA előadás lett a kártyavár összeomlásának a kezdete. Előtte sokan féltettek, hogy milyen nehéz májusi

időszak elé nézek. Hát tényleg nehéz lett, de pont ellentétes előjellel.

- Azért talán nem unatkozol most sem. A 2008-ban született ikreid, Blanka és Alina lefoglalnak otthon.

- Most éppen duóznak. Már két hangszeren is tanulnak mindketten. Alsó tagozatban nem zenei általánosba jártak, de aztán felsőbe átvittük őket a Marcibányi téri Kodály iskolába. Főként azért, mert látszik, hogy élvezik a zenélést és mocorog bennük is valami.

- Szóval nem estek messze a fától. Feleséged is szakmabeli?

Nem, ő magyartanár, de nagyon büszke rá, hogy jó énektanára volt. Sokat emlegeti, meg hát általam is kupálódott egy kicsit. Mindketten fontosnak éreztük a gyerekek számára kisebb korban a mozgást, a zenét és a nyelvtanulást. Meg persze a matekról és a fizikáról sem mondunk le.

- Vissza az operához! Kisebb szerepek után jöttek azért a nagyobbak is. (Don Magnifico, Leporello, Figaro, Sarastro, Kékszakállú, stb.)

- Hát úgy szépen sorban, ahogy illik. Nagyon jó egyébként, hogy egy-egy operában több szerepet is elénekeltem. A Don Carlosban például mindhármát, ami a hangfajomnak megfelelő. Inkvizitor, V. Károly és mostanában Fülöp szerepe. Nagyon jó élmény. Több oldalról, több szerepen keresztül is megismerhetek egy ilyen remekművet. Mozart operákban is rengeteg szerepet énekeltem már. És persze Bartók Kékszakállúja is meghatározó élményem. A tavalyi évem emlékezetes marad ebben a szerepben, hiszen a Fischer Iván vezette Budapesti Fesztiválzenekarral a világ számos pontján elénekeltem. Most már a negyvenedik előadáson is túl vagyok, ráadásul egy énekes számára remek helyeken, például a Carnegie Hallban is felléptünk vele. 2018-ban pedig Wotanként debütáltam Németországban.

- Nem érezted, hogy ezt még esetleg korai elénekelni?

- Abszolút nem éreztem, hogy ez nekem most megterhelő lenne, sőt, jólesik énekelni. Volt már olyan szerep egyébként, amin

hónapokig gondolkodtam, próbálgattam, jó lett volna elénekelni, de aztán végül nem vállaltam, mert túl rizikósnak tartottam. Jó, ha dolgozni kell a szerepért, de az nem szerencsés, amikor 100%-os hang állapotban vagy és mégis túl sok benne a kockázat, de Wotan szerepe nem ilyen volt. A Fidelióban Don Pizarrot énekeltem és az már tulajdonképpen basszbariton. Van, aki azt mondja, hogy az az én fachom, van, aki úgy gondolja, hogy nem, de úgy éreztem, hogy énekelhető számomra. Rövid, de hatásos szerep, szeretem. Veletek is volt alkalmam énekelni.

- A helyszínek sokszor meghatározóak egy énekes számára.

- Nagyon jók ezek a modern, „hiper-szuper” koncerttermek, de a régieknek az atmoszférája, patinája, akusztikája hozzám sokszor közelebb áll. Ott még valami plusz hozzáadódik az egészhez, ami nem tudom mi, de jó érzéssel tölt el... De például a BFZ-vel Luxemburgban egy modern teremben énekeltem a Kékszakállút és az is nagyon jó élmény volt.

- Már szóba hoztuk, hogy meglehetősen sűrű időszak elé néztél, de most ezek a lehetőségek elmaradtak. Mit sajnálsz leginkább?

- Sok mindent. Például, most indultam volna életem első félmaraton versenyén. Ez is elmaradt. Meg persze premerek. Szöktetés a szerájból, Don Carlos, stb. Sok minden bizonytalan most, de reménykedem, hogy nemsokára lesz alkalmam bepótolni az elmaradt fellépéseket! Mondjuk veletek azt az ominózus Missa Solemnis-t is, amit ráadásul nem csak a MŰPA-ban, hanem Nyíregyházán is előadtunk volna. Talán lesz még rá alkalom!

- Rajtunk nem fog múlni. Maradjunk ennyiben!

SZILÁGYI SZILÁRD

Nyáresti koncertek a Cantemus Kóruossal

Nem fog koncertek nélkül maradni Ön sem!

Várjuk Önöket szeretettel
a Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola belső udvarán!

TALÁLKOZZUNK ÚJRA!

2020. augusztus 15. szombat 20:00

Cantemus Kóruscsalád

2020. augusztus 17. hétfő 20:00

Cantemus Kóruscsalád

2020. augusztus 19. szerda 20:00

Cantemus Kóruscsalád

A koncertekre elővételben 1000 Ft-os áron vásárolhatók belépőjegyek a Cantemus Kórus irodájában.

Egy-egy koncertre maximum 100 jegyet tudunk biztosítani!

(Nyíregyháza 4400, Vay Ádám krt. 18. Tel: 42/508-708)

Beati Pauperes Spiritu

BESZÉLGETÉS
GYÖNGYÖSI LEVENTÉVEL
A SZABÓ SOMA ÉS
A CANTEMUS VEGYESKAR
MEGRENDELÉSÉRE
KOMPONÁLT 40 SZÓLAMÚ
MŰVÉRŐL

Kórusművet írni nem egyszerű, hisz hagyományos vegyeskari felállás esetén is négy önálló szólamot kell egymás mellett vezetni úgy, hogy azok saját dallamaikkal önmagukban is értelmesek legyenek, miközben harmonikus rendbe kell szerveződniük a többiekkel is. Gondoljunk bele, milyen feladatot jelent az, ha tízszer ennyi szólammal kell megbirkózni a zeneszerzőnek. Gyöngyösi Levente legújabb motettája, a Beati pauperes spiritu negyven szólamra készült...

- Először is be kell avatnunk a közönséget, hogy egy hosszú ideje érlelődő gondolat volt, hogy meg fogod írni ezt a művet, és aztán ahhoz képest, hogy öt évig csak gondolat volt, hirtelen nagyon gyorsan megszületett a darab. Ennek az alkotói folyamatnak a titkaiba szeretnénk először is bepillantani.

- Bár a kotta alján az áll, hogy augusztusban kezdtem és december 30-án lettem kész vele, a valódi munka az utolsó három héten zajlott (értsd: karácsony időszaka alatt végig, tehát komoly áldozatokat követelt ez a mű tőlem és a családomtól is.)

- Az egész ugye úgy indult, hogy öt évvel ezelőtt volt negyven éves a Cantemus kórus, amikor az évforduló alkalmából Tallis Spem

in aliumát énekeltük és akkor félig viccesen felvetődött az ötlet, hogy te nem akarnál-e írni egy hasonlót. És akkor mondtad, hogy te ezen már egy ideje gondolkodsz...

- Öt éve beszéltünk már erről? Hát igen, igen. Ugye, a negyven szólamú motetta egy olyan toposz a zenetörténetben, aminek írásába a zeneszerző csak a lehető legnagyobb vakmerőség árán, hogy is mondjam csak... sok-sok alkohol hatására vágja a fejszéjét! (kacag) Vannak a zenetörténetnek igazán extrém pillanatai, mint a Gesualdo-madrigálok, a Máté-passió vagy Stravinsky Zsoltárszimfóniája... Tallis műve is ezek közé tartozik. Egy ehhez hasonló darab megírásának nem lehet csak úgy nekiesni. Nem véletlen, hogy 10-15 évvel ezelőtt kapásból nemet mondtam volna. Most viszont, hogy van már mögöttem pár kórusdarab, úgy voltam vele, hogy hát miért is ne?

- Nem akarlak így szembedicsérni, nehogy elbízod magad, de szerintem ez egy hihetetlenül jó darab lett. Egy pillanatilag sem érzem, hogy bármiféle megalkuvás vagy a negyven szólammal való küszködés nyomot hagyott volna rajta.

- Pedig két dolog is nehezítette a komponálást. Egyrészt a negyven szólam, mint alaphelyzet, másrészt a hihetetlenül szoros határidő. (Hollerung Gábor december elején szól, hogy januárban be kell mutatni a művet.) Szerencsére most így utólag, visszahallgatva, én sem érzem rosszul magam ebben a műben. Igazából, ha jól megnézem, ez nagyon-nagyon egyszerű zene (én három vagy négy szólamra ennél sokkal bonyolultabb zenét írok általában). Számat kellett ugyanis vetnem azzal, hogy ha nem “hangszín-zenében” gondolkodom, mint mondjuk Penderecki, akkor egy negyven szólamú mű megírására a legésszerűbb és a legértelmesebb, ha megtartom az ősi “válaszolgató” többkórusos technikát. És hihetetlen élvezetet okoz, hogy van egy rövid motívum, amelyet egy másik kórus megismétel – és akkor még mindig van hat kórusom, aki szintén rá tud felelni! Én valamikor a zeneakadémiai éveim alatt találkoztam ezekkel a szenzációs, két-háromkórusos Gabrieli-motettákkal, és hát meg kellett állapítanom, nem a világ legbonyolultabb zenéi. Tehát nem az a technikának a lényege, hogy az amúgy is bonyolult stílust (reneszánsz vokálpolyfónia) újabb és újabb szólamokkal és kórusokkal még bonyolultabbá tegye, hanem a zenei anyag az egyre több szólammal egyre jobban egyszerűsödik.

- Akkor itt egészen más eszközökkel dolgozol, mint amikor három szólamra írsz? Mintha felületekkel gyurmáznál inkább?

- Igen, igen. A harmóniaváltások természetesen nem lehetnek olyan gyorsak. Az igazi reneszánszos technika például az “Esuriunt”-szakasz, mikor lényegében egyetlen harmónia szól, a szólamok csak azon belül mozognak picit.

- Annak idején azt mondtad, hogy a szövegválasztás jelentett sok fejtörést, igaz?

- Igen, a negyven szólam helyzet nagyon extremitásához radikális, világvége-hangulatú szöveg illik. Pál Feri atya beszélt nekünk annak idején a megtérésről. A megtérésnek, vagyis az

FOTÓ RAFFAY ZSÓFIA

istenkapcsolat radikális megváltozásának szerinte az az alapfeltevése, hogy az ember lelki határhelyzetbe kerüljön, vagyis úgy istenigazából maga alatt legyen: akkor történik meg, amikor az ember eljutott a mélypontra. Akkor van a lélek olyan állapotban, hogy nyitott legyen az újra. Nos, a „Boldogok a lelki szegények” ilyen szöveg, amely méltó a negyven szólamra, hiszen az emberiség egyik leggyönyörűbb és legradikálisabb szövege.

- És az, ahogy a szöveghez nyúlsz, annak van-e valami stratégiája, vagy egyszerűen csak hagyod, hogy hasson rád és magától jönnek az ötletek?

- Szabó Dénes szerint az én kórusműveim jellegzetes típusokba oszthatók. Ez a darab nyilvánvalóan a nagyon lassú, világvége hangulatú

toposzba illik bele, csakúgy, mint például a Quo ibo a spiritu tuo: amikor (mint az előbb említettem) mélypontra jutsz, teljesen kiüresedsz, és akkor mondasz valamit, ami igazán fontos. Egyébként pedig madrigalista vagyok. Annak idején óriási élményt jelentett, mikor ezt a technikát megtanultuk. Hogy plasztikus zenei képe jelenjen meg a szó egy bizonyos értelmezésének... nem hiszem, hogy én ezt nagyon másképp próbálnám csinálni. A mű elején egy harmóniaváltás jeleníti meg a boldogságot (Beati), aztán például a szaggatott ritmus és felfelé tartó motívum az esuriunt-ot, az igazság után vágyakozók éhező zihálását. A szóképet le kell képezni zenei motívumra. Én mélyen hiszek ebben az eszközben.

- És hogyan emlékszel vissza magára az alkotási folyamatra? Szorított a határidő. Voltak álmatlan éjszakáid?

- Nem. Kezdjük azzal, hogy én nem tudok éjjel komponálni (talán A Mester és Margarita közelgő miskolci bemutatója előtt fordult elő egyedül, hogy nem volt kész a mű, így éjjel is írnom kellett – minden kétséget kizáróan életem egyik legnehezebb pár hete volt), de most szerencsére nem is volt rá szükség. Az volt az érdekes, hogy azt hittem, 40 szólam, vége a világnak, semmi nem fog eszembe jutni hetekig. Ehhez képest leültem és rögtön... az új szakaszok elindítása, ami mindig nagyon nehézkes és lassú szokott lenni, most olyan könnyen ment, hogy alig győztem meghangszerelni, ugyebár, negyven szólamra... az ötleteim már tizenöt ütemmel arrébb jártak, de még órákat kellett szöszmötölnöm a rengeteg üres sor kitöltésével. Ha ez a mű négyszólamú, akkor biztosan készen van már két héttel korábban. Magam sem értem, nem szokott ez ilyen könnyen menni.

- És mindezek után van-e benned hajlandóság, hogy egy újabb ilyen nagyszabású művet megalkoss, vagy ez csak egyszer adódik az ember életében?

- Végig azt éreztem, a próbán és a koncerten is, hogy no, én ebbe most épp csak beleszagoltam. Ez nem egyszerűen kóruszene, hanem annak egy végletesen felnagyított formája, teljesen új műfaj a zeneszerzői gyakorlatomban. Most megírtam az első ilyen, de annyira érdekes lenne írni még, mert ez csak a felszín kapargatása ahhoz képest, amennyi lehetőséget ennyi szólam kínálni tud. Nagyon örülnék, ha lenne még erre mód.

- No, akkor kerítünk!

- Állok elébe!

az év énekkarosa

KOCSIS ZSOLT

Az idézett dallam József Świder: Cantus Gloriosus című művéből való

Számításom szerint kicsivel többet mint tíz éve vagyok a Cantemus Vegyeskar tagja. Arra nem emlékszem, hogy hol, és mi volt az első alkalom, amikor együtt énekeltünk, mivel – nem hivatalosan – alkalmasszerűen azelőtt is jártam, ha hívtak. Aztán egyszer csak itt maradtam.

Legkedvesebb emlékeim az „őskorból” valók, amikor még nem alakult meg a vegyeskar hivatalosan. Az első az 1994-es pápalátogatás turné volt. Nem mindennapi élmény II. János Pál pápának énekelni a Castel Gandolfo-i rezidenciáján. Képzeld el, hogy ott egy egész énekkar, ...szemben pedig a pápa ül, egyedül. Ha jól emlékszem, a következő évben történt a Benkó mise és annak felvétele az evangélikus templomban, majd Budapesten egy stúdióban. A mű egy része a próbák és a felvételek során született. Hiába, a jazz már csak ilyen.

A legemlékezetesebb zenei élményem Tallis negyven szólamú művének első nyíregyházi megszólaltatásához fűződik. Mikor mostanában újra énekeljük ezt a motettát, néhány régi kot-tában jó látni a nyolcas kórus egyik ominózus tenor belépése felett a kézzel írott „Kocsis” bejegyzést. (Azóta a hármas kórusba vagyok száműzve.) Soha nem felejttem el, mikor ennek a műnek a bemutatója után a régi Kodály iskola dísztermében összegyűltünk a hosszú terített asztal körül és Szabó Dénes karnagy úr a szokásos „gyűszűnyi...” asztalköszöntőjében engem ünnepélyesen tiszteletbeli 4-es iskolássá fogadott. A történethez tudni kell, hogy az akkori „egyszeri” alkalmakra összeverbuváltak mindannyian volt „kodályosok” voltak, kivéve Durányik Laci és én. Ezt aztán alaposan meg is ünnepeltük. Ezek ritka és emlékezetes alkalmak voltak. Az utóbbi tíz évben ért élmények összesűrűsödtek, szinte futószalagon jöttek, ezért nehezen tudok belőlük kiemelni.

A legfontosabb, hogy éneklés közben jól érzem magam, legyen az Párizsban, Tokióban, Tokajban vagy akár a próbateremben. Ilyenkor elfelejtek mindent, egyedül az élmény számít. Látni a karmester elégedett arcát, hallgatni a döbbsent csendet, majd a közönség elismerését. A kóruséneklést soha nem fogtam fel munkának. Számomra kikapcsolódást, feltöltődést jelent. Ez nem jelenti azt, hogy könnyedén veszem bármelyik fel-lépést is, igyekszem aktívan kivenni a részem.

Persze a jó társaság sokat számít. Barátokra leltem itt, az énekkari tagok többségét pedig már igen régen ismerem. Úgy gondolom, egy közösséget nem elég, ha csak a közös cél és az erre épített munka tart össze. Fontosak a belső kapcsolatok. Örülök, hogy részese lehetek annak a magas színvonalú munkának, amit a Cantemus kóruscsalád képvisel, és köszönöm az elismerést mindenkinek, aki az “Év énekkarosává” választott.

KOCSIS ZSOLT

FOTÓK ARCHÍVUM

RÉVÉSZ BÁLINT

Nézőpont rovatunkban időről – időre olyan embereket igyekszünk megszólaltatni, akiket valamilyen módon megérintett a Cantemus kórusainak szellemisége. Lehet, hogy az élet egészen más területén alkotnak, dolgoznak, mint mi, mégis megértik, elismerik és támogatják munkánkat. Úgy gondoljuk, hogy mindkettőnk számára fontos, hogy egy kicsit a másik szemüvegén keresztül is lássuk magunkat. Most Révész Bálint, a Révész Logisztikai Holding Zrt. elnök-tulajdonosa mesél nekünk a Cantemus Kórushoz fűződő kapcsolatáról.

2015-ben kezdődött a kapcsolatom a Cantemus Kóruscsaláddal, amikor a legkisebb lányomat, Valentinát beírtattuk a Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskolába. Korábban is hallottam már a Cantemusról, de nem tudtam túl sokat róluk. A kislányom révén viszont évről évre, egyre többet és többet tudtam meg a munkájukról. Mindig is lokálpatrióta voltam. Nagyon fontosnak tartom, hogy védjük és támogassuk azokat az értékeket, melyek a közvetlen környezetünkben léteznek. A Cantemus Kóruscsalád rendkívül nagy értéket képvisel mind Nyíregyházán, mind pedig régiókban. Nem mellesleg pedig világhírű is. Azt hiszem, hogy nem is kell ennél több magyarázat arra, hogy miért kell egy ilyen kincset óvni, támogatni. Szabó Dénes karnagy személyében egy csodálatos embert és egy halhatatlanul nagy tehetséget ismertem meg. Az a szakmai teljesítmény és örökség, amelyet letett az asztalra az elmúlt évtizedekben, szinte példa nélküli. Minden tiszteletem az övé. Az, hogy megismertem ezt a rendkívüli embert, többet jelent minden pénzügyi támogatásnál. Mindketten egyszerű és szerény

FOTÓ RÉVÉSZ NIKOLETT

emberek vagyunk, ezért már az első pillanattól nagyon könnyen szót értettünk egymással. Ha van ilyen személyi kapcsolat, akkor könnyű együttműködni. Az első Cantemus-szal kapcsolatos élményem egy karácsonyi koncert volt az iskola Kodály-termében. Csodálatos volt! A terem akusztikája miatt olyan érzés volt hallgatni a zenét, mintha a helyiség minden részéből, minden egyes apró szegletéből áradt volna. Rendkívüli és szívet melengető érzés volt, főleg karácsony előtt. Örök emlék marad! Természetesen, ahogy eddig is, a jövőben is támogatni fogom a Cantemus és Szabó Dénes munkáját. Ez az év nem volt egyszerű senki számára sem. Gondolom, hogy a pandémia miatt az énekeseknél is megállt az idő, ahogy az élet sok területén. A folytatáshoz új irányvonalat kell kijelölni. Amint megvan az új elgondolás, újrakezdjük a közös munkát.

Az eddigiekhez hasonló sikereket kívánok a Cantemus Kóruscsaládnak!

KAPCSOLAT

NYÍREGYHÁZI CANTEMUS KÓRUS

4400 Nyíregyháza, Vay Ádám krt. 18.

TEL.: +36 42/ 508 708

mail@cantemus.hu

JEGYPÉNZTÁR NYITVATARTÁS

HÉTFŐ: 7.30-16.00

KEDD: 13.00-17.00

SZERDA: 13.00-16.00

CSÜTÖRTÖK: 7.30-16.00

PÉNTEK: 9.00-16.00

A NYÍREGYHÁZI CANTEMUS KÓRUS A MŰSORVÁLTOZTATÁS
JOGÁT FENNTARTJA

AKTUÁLIS INFORMÁCIÓK: www.cantemus.hu

